

Технології контекстного навчання

Учені проводячи ряд досліджень, прийшли до висновку, що теорія контекстного навчання, впроваджена на уроках, може допомогти учням у виборі майбутньої професії. Саме занурення учнів у ситуації, що задають професійні контексти, реально мотивують вивчення окремих предметів. Також участь дітей у турнірах, олімпіадах, предметних тижнях, проектах, написання наукових робіт дає їм можливість поглибити свої знання з відповідних предметів, а також зародити те майбутнє зерно, яке зможе прорости, якщо учень правильно обере свою майбутню професію. Контекстне навчання позитивно впливає на активізацію пізнавальної діяльності учнів, розвиток творчої ініціативи, внутрішніх мотивів навчально-професійної діяльності, професійного самовизначення й загалом на становлення особистості учнів як суб'єкта діяльності.

Біологія — це наука, яка вивчає живих істот і їх взаємодію з навколишнім середовищем. На перший погляд, відповідь на питання «Які професії пов'язані з біологією?» здається очевидною: зрозуміло, це професія біолога! Однак існує безліч біологічних дисциплін, з кожною з яких пов'язана група професій, і всі вони об'єднуються під загальною назвою «біолог».

Вибір професії - шлях до соціалізації

1. Програмовий матеріал, на основі якого формується професійна мотивація школярів у процесі навчання біології в 6-8 класах:

Вивчаючи тему «Різноманітність покритонасінних рослин» можна познайомити школярів із професіями фармацевта і фітодизайнера. На практичній роботі «Ознайомлення з квітковими рослинами» учні знайомляться з особливостями професії працівника оранжереї, дизайнера та флориста. З метою розширення знань учнів про лікарські рослини для ознайомлення із елементами праці фармацевта, доцільно запропонувати учням участь у проекті «Лікарські рослини», можна запропонувати підібрати назви лікарських рослин; визначити орган та частини органів рослини, що виконують лікарську дію; зробити опис лікаря-фармацевта «Основні способи застосування лікарських рослин». Для знайомства з професією фітодизайнера можна запропонувати скласти осінній букет чи композицію з живих чи висушених рослин, завдання можуть виконувати всі учні школи в межах проведення тижня біології.

Під час вивчення теми «Вплив господарської діяльності людини на живі організми. Охорона біосфери» (11 клас) доцільно провести прес-конференцію «У відповідь перед майбутнім» дійові особи фахівці різних галузей – екологи, журналісти, громадські діячі, науковці. Між учнями розподіляються ролі, згідно з названими професіями. Мета конференції – сформулювати знання школярів про вплив господарської діяльності людини на довкілля.

Узагальнюючий урок з теми «Травлення» 9 клас. Бажано провести у вигляді конференції «Особливості раціонального і здорової харчування» (конференцію можна провести і з учнями 10 класу з теми «Обмін речовин»).

Учасниками конференції є біохіміки, лікарі, дієтологи, історики, хіміки. Під час конференції обговорюється проблема виникнення хвороб та результати не раціонального харчування.

Урок у 9 класі «Порушення постави» знайомить учнів з методом самоконтролю та корекцією постави, негативні наслідки порушення. У результаті практичної діяльності учні знайомляться з такими професіями: ортопеди, хірурги, фахівці з лікувальної фізкультури.

Під час вивчення теми «Внутрішнє середовище організму» - (9 клас) школярі знайомляться зі складом крові, клітинами крові, які вони функції виконують, з формами боротьби з інфекціями, з наукою імунологією, з роллю вакцин у профілактиці захворювань. Орієнтовані дослідження на такі професії: лаборант медичного закладу, лікар-біолог, фахівець серцево-судинних захворювань, фармацевт, імунолог.

На уроках, присвячених наданню першої медичної допомоги при розтяганнях, вивихах, переломах; при кровотечах, при теплових і сонячних ударах, зупинці дихання, анафілактичний шок, передозування лікарськими препаратами, школярі відпрацьовують навички долікарської допомоги, прийоми реанімації і вивчають правила догляду за постраждалими. Ці навички потрібно знати й використовувати в екстремальних життєвих ситуаціях.

Під час вивчення теми “Шкіра” (9 клас) учні знайомляться з основними правилами догляду за шкірою, гігієною одягу та взуття, хворобами шкіри. На цих уроках школярам можна запропонувати виступити в ролі косметологів, візажистів, алергологів, венерологів та ін.

У процесі вивчення теми «Поведінка і психіка» (8 клас) школярі можуть провести лабораторні, практичні заняття, проаналізувати процеси (пам'ять, мислення, відчуття, сприйняття); вивчити свої емоційні реакції на різні ситуації, визначають методи їхнього регулювання; дослідити шляхи становлення особистості, виду темпераменту, особливості характеру. Усі ці роботи знайомлять учнів з професією психолога.

При узагальненні й систематизації знань на тему “Основні закономірності спадковості” (9,11 класи) може відбутися урок з комплексним застосуванням знань і елементами гри “Генетики - безцінні дари”. Школяру пропонуються проблемні завдання щодо хромосомної теорії спадковості, обговорюються проблеми геному людини й причини необхідності робіт за програмою “Геном людини”. Знайомство з професіями лікарі-генетики, дослідники генетичних захворювань, лаборанти-генетики.

Урок на тему «Виникнення життя Землі» (9, 11 класи) може відбутися у вигляді теледебатів, на яких присутні історики, учені, журналісти, археологи, хіміки й ті, кого цікавлять теорії про походження життя на Землі.